

ČESKÝ DETEKTIVNÍ ROMÁN

Literární předloha televizní
série s komisařkou Výrovou

MICHAL
SÝKORA

PĚT
MRTVÝCH
PSŮ

HOST

MICHAL
SÝKORA

III

PĚT
MRTVÝCH
PSŮ

**MICHAL
SÝKORA**

**PĚT
MRTVÝCH
PSŮ**

BRNO 2018

© Michal Sýkora, 2017

Cover photo credit:

Stella 12-28-2010 by Jim Pennucci

(<https://goo.gl/CsEs1y>), CC BY 2.0, modified

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2018 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7577-556-6 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7577-557-3 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7577-558-0 (Formát MobiPocket)

Markétě a Tomíkovi...

*We live in a political world
Where courage is a thing of the past
Houses are haunted, children are unwanted
The next day could be your last*

*Žijeme v politickém světě,
kde odvaha je přežitek,
v domech straší, děti jsou nechtěné
a příští den může být tvůj poslední.*

Bob Dylan — „Political World“
(album *Oh Mercy*)

**ČÁST
PRVNÍ**

|

**PLÁNY
A TOUHY**

POLOVINA KVĚTNA 2013, PÁTEK

Čekání psy nabudilo, štěkot ostatních vydráždil. Nasládlý, teplý pach krve z předchozího zápasu zatemňoval smysly a jitřil bojechtivost. Arnold i Trej se tetelili dychtivým blahem očekávání.

Když nastal čas, Oldřich Zoubek a Jindřich Vlach, oba zdraví, svěže působící čtyřicátníci rozpálení adrenalinem jako všichni ti psi okolo, připnuli rotvajlery na krátké kožené řemeny, otevřeli dvířka v metr a čtvrt vysokém dřevěném mantinelu a vešli do arény, kruhového prostoru se zhruba pětimetrovým průměrem. Piliny smíšené s pískem zakřupaly pod podrážkami sportovních bot. Muži se postavili proti sobě. Psi se vzepjali na řemenech, zadní tlapy se zaryly hluboko do pilin. Leoš Šmíd-majer (v tom horku se mu lepily vlasy potem a on si stále musel hřbetem ruky stírat slané kapičky z čela a obočí) dal píšťalkou signál. Zoubek i Vlach současně uvolnili karabinu řemenu od kovového oka na silných kožených obojcích a psi proti sobě okamžitě s řevem vyrazili. Pod ohrnutými pysky se objevily žluté tesáky obalené pěnou. Během pár vteřin se oba rotvajleři proměnili ve řvoucí klubko zubů, drápů, krví podlitých očí a vzhůru pršících pilin, které se jim lepily na chlupy, dostávaly do očí a současně ucpávaly rány. Tucet přihlížejících za mantinelem zápasící zvířata nepovzbuzoval. Psiska se přes sebe znovu překulila, Trej vespod se Arnoldovi nahoře zahryzl do převíslé kůže na krku, ozvalo se bolestné zavytí. Už to vypadalo, že vítěz je jasný, ale Arnold se vysmekl a Trejovi zůstala v tlamě

směsice chlupů a podestýlky. Pes vyprskl, zakašlal, ztratil koncentraci a jeho majitel hned poznal ten okamžik, kdy se ze soupeřovy nevýhody stane přednost. Trej sebou smýkl, nohama zahrabal ve vzduchu, otočil se na bok, Arnold se přes něj převálil a spadl vedle, ve vteřině se ale vzepřel na tlapách. Oldřich Zoubek zachytil jeho pohled, oči rudé vztekem a dychtivostí, a stejně jako Vlach věděl, co bude následovat, jako by viděl do budoucnosti, té nejbližší, vzdálené od přítomnosti jen pár vteřin. Vlachův Trej zůstával nekrytý, všechnu svou pozornost soustředil na snahu vykašlat vdechnuté piliny a chlupy a znovu se postavit na nohy, a Arnold těch pár krátkých okamžiků využil. Stačil k tomu jediný plynulý pohyb — publikum v tu chvíli ani nedýchalo, napjaté, jestli to Arnold stihne, jestli to zvládne, jestli to nepokazí. Zoubek právě tohle miloval, nemohl se nabažít pohledu na svého psa: ty napjaté svaly a šlachy, soustředění, harmonie pohybu, naprostá dokonalost, přirozená přírodní vůle směřující k jedinému cíli, záměru a účelu — k vítězství. Pohledy všech se natolik soustředily na zápasící dvojici, že jim neunikl jediný detail, jako by diváci dokázali zpomalit čas, jako by se skutečnost stala zpomaleně přehrávaným filmovým záznamem: Arnold natočil hlavu k Trejovi, vyprskl zpěněnou spršku slin, ohrnul pysky, obnažil zkrvavený špičák a — Zoubek to přesně věděl, tak dobře svého psa znal — nezakousl se, ale jen dokončil ladný, plynulý pohyb, trhl hlavou a rozpáral Trejovi celý bok.

Šmídmajer pískl na píšťalku. Trejova rána nejprve nereaagovala. Pak se kůže rozšklebila a mezi chlupy se vyvalila krev. Zoubek vykročil zajistit Arnolda; kázeň a dvousetprocentní poslušnost jsou v klubu základem. Trej se ani nepokusil vstát; jen ležel na boku a tiše kňučel. Jindřich Vlach při pohledu na psa vzdychl, pak ale s nataženou pravicí vykročil ke svému dlouholetému příteli Oldřichu Zoubkovi a oba muži si stiskli pravici. Publikum spokojeně zatleskalo.

Dvířka do arény se otevřela a dovnitř vstoupili dva Bruknerovi zaměstnanci, svalnatí pořízci s malými vyholenými hlavami a sulcovitě se třesoucími tučnými zátylky. Nikdo nevěděl, jak se jmenují, možná ani oni sami, protože slyšeli výhradně a pouze na oslovení Majkl a Endy. Přinesli s sebou staré nemocniční prostěradlo, položili je na zem a pomohli Vlachovi na ně Treje naložit.

Oldřich Zoubek mezitím od ostatních přijímal gratulace a v duchu počítal, kolik za výhru od Bruknera vyinkasuje. Pak vyšel ze sálu do vedlejší přípravný, aby Arnolda umyl, prohlédl a zjistil, zdali také nepotřebuje ošetřit.

Díky své profesi státního zástupce považoval Oldřich Zoubek sám sebe za lepšího člověka. Dokonce se domníval, že převyšuje i ostatní členy *Klubu sportovní kynologie* (jak svému spolku říkali), protože sám o sobě uvažoval jako o skutečném kynologickém estétovi (ostatní byli ve srovnání s ním obyčejní *pejskaři*). Na svých dvou psech obdivoval jejich krásu, jejíž podstata spočívala v dokonalé propracovanosti svalů a účelnosti jejich pohybů. Vítězství v zápase jej neuspokojovalo mocensky a bylo mu lhostejné finančně, protože na těch pár tisícovkách mu nesešlo, ale měl z něj estetický požitek. Jeho psi byli nejkrásnější, když se mohli plně realizovat v tom, k čemu byli určeni, když mohli plně rozvinout své schopnosti. Stejně jako matky realizují své neukojené ambice na vlastních dcerách, i Zoubka vrcholně naplňovalo, že bojovou krásu jeho psů (on sám rád říkával *válečnou krásu*, ale uvědomoval si, jak nepatříčně to může znít) spolu s ním mohli obdivovat ostatní, kruh přátel a znalců.

Doktora Karla Halase už dávno přešla chuť přihlížet dění v aréně. Chlapi postávající kolem dřevěného mantinelu tomu říkali *zápas*, jemu připadalo příhodnější slovo *rvačka*. Halas měl na Bruknerově statku vyčleněnou vlastní místnost, do níž

přestěhoval své staré vybavení, když modernizoval ordinaci: pojízdný plechový stůl s nejdůležitějšími nástroji, velký vyšetřovací stůl a starou, ale funkční operační lampu. Seděl na židli u zaslepeného okna a kouřil ten večer už třetí cigaretu. Domníval se, že dokázal s kouřením přestat, ale ruka ho poslední dobou tak bolela, že se k cigaretám vrátil. Hluk vedle kulminoval, Halas věděl, že za chvíli bude mít práci. Podíval se na nedopalek, jestli z něj půjde ještě něco dostat, a když zjistil, že ne, típl ho v popelníku na parapetu. Vstal a mechanicky prohlédl vybavení na plechovém stolku: několik skleněných ampulek naplněných čirou tekutinou, sadu chirurgických jehel a nití, chirurgické nůžky a spoustu obvazového materiálu. Pak z opačné strany přisunul druhý stůl se sadou psích náhubků na suchý zip, které v případě potřeby obepnou celou psí tlamu. Znovu se posadil na židli a zvedl k očím levačku — malíček měl obvázaný, prsteník a prostředník důkladně oblepené náplastmi. Zkusil prsty pohnout, ale bolest ho od dalších pokusů odradila.

Rvačka vedle skončila. Jeden z čoklů zakňučel, následoval hvizd píšťalky a potlesk. Tucet párů rukou moc hluku nenadělá.

Doktor Halas vytáhl z brašny postavené na parapetu vedle popelníku latexové rukavice. Pravou si navlékl bez obtíží, levá mu šla znatelně hůř. Sotva s navlékáním skončil, vcouval do místnosti Majkl, který spolu s tou druhou Bruknerovou gorilou nesl v plachtě velkého, těžkého rotvajlera. Za nimi následoval Jindřich Vlach, plešatý, zdravě vypadající prcek. Takže zase prohrál, napadlo Halase. Hm, minule mu jeden z Bruknerových stafordšířů zrušil Kruma, dneska to odnesl Trej. Vlach má pech, oba psi mimo provoz, ten si dlouho nezahraje. Za Vlachem do místnosti nakoukl Leoš Šmídmajer. Měl na sobě ten hrozný tmavomodrý šustákový komplet, o němž se pošetile domníval, že když nese logo Adidas, tak mu musí slušet. Bruknerovi poskoci složili rotvajlera na stůl.

„Dej mu náhubek,“ přikázal Halas suše. Zafačovaná a bolestí zcela paralyzovaná ruka sloužila jako memento: neriskovat a pokaždé těm mrchám zajistit tlamu.

Vlach vzal ze stolku jeden z náhubků a Trejovi ho nasadil. Šmídmajer ho zdálky sledoval. Na rozpoznání zranění by Halas ani nepotřeboval školy; rotvajler byl pokousaný na plecích a přes bok se mu táhl dlouhý, hluboký šrám — kůže z něj odchlíple visela a odhalovala svalstvo. Pes přerývaně dýchal. Rána jej očividně bolela, přesto dokázal klidně ležet na boku.

„To je na šití,“ konstatoval Karel Halas.

Vlach jen vzdychl: „No jo, no...“

„Dám mu anestezii. Kolik váží?“

„Jedenapadesát kilo.“

Halas se otočil ke stolku se svým vybavením. Do injekční stříkačky natáhl tekutinu z jedné z ampulí, podíval se na psa, ne na jeho zkroušeného majitele, dobře, Vlach je dobřej chlap a Trej nekomplikované psisko, a tak trochu přidal, aby anestezie skutečně plnila svůj účinek. Bruknerovým čoklům by dal pod míru, aby si jeho zásah užili. Doktor zkontroloval, že ve stříkačce není žádný vzduch, a pak přistoupil k psovi.

„Teď mu podrž nohu, Jindro.“

Vlach svému rotvajlerovi pevně sevřel mohutnou zadní tlapu, Halas nahmatl žílu a vpíchl do ní injekci.

Ode dveří zákrok sledoval ošustákový Leoš Šmídmajer. „Co ruka, Karle?“ zeptal se.

„Je to v prdeli,“ zahučel veterinář.

„Zřídili tě pořádně.“ Šmídmajer se domníval, že tímto způsobem vyjádří doktorovi svou účast, Halase to však ještě víc popudilo.

„Ten doktor na pohotovosti byl buď ožralej, nebo po obrně... Kurva, měli byste tam někdy udělat štáru a dát těm čurákům fouknout. Ti by se divili.“

„Mně to neříkej,“ odpověděl Leoš Šmídmajer. „To si nech na Lađu.“

Halas se na něj zlostně podíval.

Šmídmajer se ve dveřích ohlédl do hlavního sálu s arénou, pak si s Vlachem vyměnili pohledy. „Potřeboval bych s tebou mluvit, Karle,“ naklonil se k veterináři.

„Měli bysme na tebe takovou prosbu,“ připojil se Vlach.

Halas sledoval, jak pes upadá do letargie. „Spustte.“

„Tady ne. Jaksi mimo dosah Bruknerových uší,“ pronesl Šmídmajer potichu.

„Leoš nebude mluvit jenom za sebe, Karle,“ dodal Vlach.

„Až skončíme, počkáme na tebe venku,“ pokračoval Šmídmajer spiklenecky.

Halas pokrčil rameny, jako že vše bere na vědomí. Pak se otočil ke stolku a začal chystat šití.

O dvě hodiny později zaparkoval Karel Halas své SUV na lesní odbočce několik desítek metrů za Bruknerovým statkem a čekal, až dorazí chlapi, co s ním chtěli mluvit. Bruknerova společnost se postupně rozjížděla domů, všichni hostiteli povinně pochválili skvělou organizaci, výborné pití a hlavně perfektní zápasy.

Noc byla horká a měsíc svítil na plný úvazek. Mimo dosah městského světelného smogu se Halas mohl potěšit pohledem na hvězdy, pod nimiž zrovna prolétávalo blikající letadlo. Veterinář si pomyslel, že je plné lidí, kteří letí někam k moři na dovolenou, zatímco on musí tvrdnout tady.

Po pár minutách se jako první objevilo Šmídmajerovo auto. Za ním asi ve dvouminutových intervalech dorazili Jindřich Vlach a Bedřich Adámek, který jako obvykle vypadal, jako by jej samého překvapovalo, kde se to ocitl. Dneska s sebou psy nebral, protože minule dostali od Bruknerových bestíí pořádnou čůčku.

„Tak co máte na srdci?“ zeptal se Halas.

Slova se chopil Leoš Šmídmajer. Mluvil potichu, velmi důležitě a pořád se dramaticky rozhlížel okolo. V té své šustákovce vypadá jako vůdce nějakých přiteplených spiklenců, napadlo Halase. „Máme s chlapama pocit,“ šeptal Šmídmajer, „že už to Brukner přehání. Přece nám nemůže takhle masakrovat psy. To už není zábava ani sport, to je z jeho strany sadismus.“

Halas jen pokrčil rameny: „Nikdo vás přece nenutí.“

„To není dobrý přístup,“ šeptal Šmídmajer. Halasovi strašně lezl na nervy. Proč nemluví normálně nahlas? To si myslí, že pro Bruknera dělají i sovy a netopýři? „Chlapi jsou na Bruknera vážně nasraní a uvažují, že sem přestanou jezdit.“

Halas nereagoval.

„Škodní pak budou všichni. I ty,“ připojil se Bedřich Adámek.

„Co chcete?“ zeptal se Halas, kterého překvapilo, že se Adámek takhle samostatně projevuje.

„Ty přece k těm Bruknerovým bestiím máš přístup, ne?“ zeptal se Adámek.

Šmídmajer dramaticky kýval hlavou: „Bavili jsme se s chlapama, že s tím musíme něco udělat. Hlavní problém je v tom, že nemáme nikde jinde vhodný prostory než tady u Bruknera. Ale ten nás nenechá se bavit bez těch svých bestií.“

Halasovi to konečně začalo docházet. Bruknerovy bestie. Pán domu vyžaduje, aby při každé akci mohl nasadit aspoň tři ze svých *miláčků*, a všichni ostatní se pak jen můžou modlit, aby los tentokrát nepadl na ně.

„Nebudeš litovat. Přece víš, že tě vždycky budeme potřebovat,“ ujistil ho Jindřich Vlach. V měsíčním světle se mu pleš legračně leskla.

Halas znal svou cenu. „Je to riziko...“ řekl a pokrčil rameny.

„Jak jsem říkal,“ šeptal Šmídmajer, „chlapi jsou naštvaní a ty víš, že si tvých služeb vždycky cení. Ostatně pokud budeš souhlasit... Řekněme takovou zálohu.“

Šmídmajer se vrátil ke svému autu. Minule padl los na něj, takže i on dneska přijel bez psů. Otevřel dveře spolujezdce a z palubní přihrádky vytáhl obálku. Podal ji Halasovi. Ten se ani nepodíval dovnitř, jen ji strčil do kapsy. Nakonec ten Šmídmajer zas tak nesympatický není.

2

O ROK A PŮL DŘÍVE

Časné ráno sedmnáctého prosince. Kristýna Horová se vrátila do postele. Třásla se zimou a nezvladatelným pláčem. Od té doby se pro ni zoufalství vždy pojilo se zimou a tmou. Nemohla se zahřát, vyskočila z postele, aby si ze skříně vytáhla deku, a okamžitě ji rozklepala taková zimnice, že se k té skříni málem ani nedostala. Deku, župan, návrat do postele. Nekonečné minuty pláče a zimy. Pak nejspíš na chvilku usnula, protože najednou svítalo. Ráno s sebou přineslo aspoň náznak úlevy, ale zase ne tolik, aby ji netísnily prostory jejího bytu, bezútěšně prázdného. Stále zabalená do županu se vypořádala do koupelny, vyčistila si zuby, v kuchyni vylila do výlevky obsah té malé skleničky, naposledy se podívala na tenký proužek těhotenského testu, aby se přesvědčila, že se v noci nepřehlédla, ale ani první nesmělé náznaky jasného prosincového jitra na negativním výsledku nic nezměnily. Zklamání, nebo úleva? Zoufalství, nebo to nejlepší možné řešení? Kristýna nevěděla. Věděla jediné to, že to doma nevydrží. Že se tady zblázní. Je sobota, musí vypadnout. Bylo to impulzivní rozhodnutí. Zkontrolovala stav na teploměru za kuchyňským oknem, pak na sebe navlékla několik vrstev včetně legračních podvlíkaček, termotriko, mikinu, tlustý červený rolák, rukavice, šálu, kožené zimní boty, sebrala klíče od aygouše a vyrazila. Chtěla být co nejdřív pryč. Nejprve ji zdrželo rozmrazování auta, ale moc se s tím nepárala. Škrabkou očistila jen to nejnnutnější; než

se čelní sklo rozmrazilo, měla ze své červené Toyoty Aygo výhled asi jako z tanku. Ale to jí nevadilo. Do přehrávače strčila letitou výběrovku Leonarda Cohena, hluboké, melancholické tóny naplnily prostor vozu spolu s obláčky páry, které jí stoupaly od úst. Město ještě malátně klímalo v mrazu, provoz byl minimální, takže už o dvacet minut později zaparkovala na Svatém Kopečku u lesa a vyrazila. Pod nohama jí křúpalo zmrzlé jehličí a šišky, kameny klouzaly a celý les pokrývala jinovatka. Vysoké tempo a mrazivý, čistý lesní vzduch ji dokázaly uklidnit. Z Kopečku se vydala po dobře známých pěšinách na Lošov, odtud do Posluchova, tam se otočila a vracela se přes Radíkov, kde se vyšplhala až k vysílači u staré radíkovské pevnůstky. Po pohodlné asfaltové cyklostezce sešla dolů a vrátila se na Kopeček. Hlava dokonale vyčištěná, plíce plné studeného lesního vzduchu, tělo prohráté námahou. To ráno se Kristýna cítila snad i spokojená, klidná, uvolněná — pocit, který se pak v následujících měsících dlouho nevracel. Bylo devět hodin, cyklistická stezka ji přivedla přímo k zoologické zahradě, která zrovna otevírala. Obloha bez mráčku věštila mrazivý, ale slunečný den. Rozhodla se zcela impulzivně, protože se jí nechtělo domů a protože zoo naposledy navštívila tak dávno, že si ani nepamatovala kdy a s kým. Koupila si lístek a o pět minut později už scházela k pavilonu opic.

Když nepočítala personál, měla v to ráno zoo sama pro sebe. Za takového mrazu, v devět hodin, a navíc týden před Vánocemi se lidé věnují jiným činnostem. Probouzejí se ve dle svých blízkých, pouštějí dětem pohádky, nakupují vánoční dárky. Kristýna už pro rodiče dárky pořídila, takže se teď mohla ve vyhrátém pavilonu opic těšit pohledem na šťastnou rodinku jihočínských gibbonů larů. Zase ty rodinky... Osaměle žijící zvířata jí v tu chvíli připadala mnohem sympatičtější. Medvěd malajský, hrošík liberijský... Samotářský tygr sibiřský se sebevědomě procházel ve svém jinovatku pokrytém výběhu.

Pak zvedl hlavu vstříc oslňujícímu slunci, zavřel oči a strnul, jako by se toužil opálit. Kristýna se courala zmrzlou zahradou, podívala se na krmení žiraf a uvědomila si, že nesnídala. Personál jediného otevřeného občerstvení svou přítomností překvapila. Bufet pod rozhlednou byl příjemně vytopený, okna se mžila párou. Kristýna si odložila, objednala si snídaňové menu, které obohatila grilovaným párkem a další kávou. Od její poslední návštěvy se zoo změnila a Kristýna se sama divila, proč si sem tak dlouho nezajela, protože to tu měla vždy ráda. Nikým nerušená si důkladně prohlédla mořská akvária v pavilonu šelem, přičemž ji bedlivě sledoval nasupený lev. Lvice ve vedlejším výběhu víkendově vyspávala. Venku se Kristýna přesvědčila, že aktuální počasí svědčí sobům i pižmoňům. U mnoha výběhů dokonce měla pocit, že fakt, že je v zoo sama, ve zvířatech vyvolává zvědavost — prohlížejí si osamělou návštěvnici tak, jako si ona prohlíží je. Nadchl ji obrovský vlčí výběh, ve kterém pobíhala smečka arktických vlků a — nevěřila vlastním očím — spolu s nimi i medvědi. Zvláštní, napadlo ji, vždycky si myslela, že medvědi drží zimní spánek. Tou dobou se blížilo poledne, do zoologické zahrady mezitím zabrousili i další návštěvníci a Kristýna se tak před invazí šťastných párů a rodinných výletů radši schovala do sluncem zalité velké dřevěné restaurace Archa, kde si dopřála svíčkovou.

Tahle část dne se vydařila. Návrat domů znamenal návrat do deprese, která trvala dalších šest měsíců.

Do konce roku se nic nedělo, ale v lednu se úřední mašinerie rozběhla. Suspendace, vyšetřování inspekci, ponižující výsledky před komisí, jejíž členové mezi sebou očividně soutěžili v káravých pohledech, pozvednutých obočích a nonverbálních způsobech, jak vyjádřit rozhořčení. Frapantní zneužití služebního postavení: Kristýna šla přesvědčovat zmlácenou manželku svého milence, aby stáhla obvinění z napadení, jako by ji láska zbavila schopnosti rozeznat pravdu od lži. Debata

s otcem ochotným vzdát se svých zásad (aspoň některých) a využít svého dobrého jména a vlivu k tomu, aby dceři z té bryndy pomohl. Debata s Velkou Sovou na podobné téma: její šéfová chtěla využít Vitouše a vlivu a známostí. Ale Kristýna oboje odmítla. Nebyla to jen věc cti, věděla také, jak obrovskou chybu udělala. Mnohem víc než suspendace ji trápilo zklamání, že jí Lukáš lhal. Nešlo jen o trest, ale o jakousi masochistickou touhu vše spálit a začít znovu. Marie ji přesvědčovala, ať aspoň nepodává výpověď. Na chvíli ji za trest někam přeloží a ona ji po nějaké době „vyreklamuje“ zpět. V tom ji nakonec Kristýna poslechla. Aspoň v tom. Celý tým se za Kristýnu postavil a zaručil a ona nepochybovala, že to na výsledek kárného řízení jistě mělo vliv.

Potupné přeložení na obvodní oddělení ve Šternberku. Raní dojíždění vlakem. Na neefektivní, jen z dotací žijící trasu Olomouc—Uničov odkládaly dráhy ty nejhorší a nejošuntější vozy a nejpomalejší lokomotivy. Na záchodě mohla sledovat, jak pod ní ubíhají pražce. Z hlavního nádraží čtyři zastávky: Hlušovice—Bohuňovice—Štarnov—Šternberk. Když se zadařilo a vlak nenabral zpoždění hned po výjezdu z Olomouce, trvala cesta kratší dobu, než když tvrdla s autem v zácpě. Od Velké Sovy věděla, že Bob Dylan má píseň nazvanou „K smíchu toho potřebuješ hodně, k pláči ti stačí jen vlak“, ale až během cest v roztřesených motorácích pochopila, jak to Mistr myslel. Na druhé straně si ve vlaku aspoň mohla číst, takže to nebyl takový opruz jako dýchat smrad z nákladáků v autě uvázlém v koloně. Nekonečná kancelářská práce na obvodě. Kradená kola. Protokoly. Vykradené sklepy. Protokoly. Ožralá děvka. Protokoly. Rvačka na plovárně. Protokoly. Kradená kola, vykradené chatky, zmizelá auta... Mělo to ale i svá plus. Pevná pracovní doba. Nemusela nikomu nic dokazovat; jednak nebylo co, jednak věděla, že ji stejně nemají rádi. Potkávala obyčejné lidi, ve vlaku, při sepisování protokolů nebo když někomu mohla

pomoci. Pak se to zlomilo. Tím nejtriviálnějším způsobem na učebnicově banálním případečku. Babičce se ztratila vkladní knížka a zlatý řetízek. Kristýna by musela být po lobotomii, aby si krádež nedala do souvislosti s překvapivou a nečekanou návštěvou vnuka, první po tři čtvrtě roce naprosté ignorace. Šla ho vyslechnout; vnuk se zhmotnil v sedmnáctiletého sebevědomého všiváka a ona by neměla školu Velké Sovy, kdyby nevěděla, jak si s takovým týpkem poradit. Následující den babičce osobně vrátila jak knížku, tak řetízek — ten sice mezitím skončil v zastavárně, ale její majitel už měl z dřívějška tolik vroubek, že Kristýně nečinilo problém jej získat zpět. O vnukovi nic neřekla, protože identita pachatele by pro starou paní byla větší rána než sama krádež. Důchodkyni vehnal vděk slzy do očí. Přeskakujícím hlasem mladé policistce děkovala a prosila ji, ať za ní zítra přijde, že jí upeče mřížkový koláč. Kristýna pozvání přijala. Po službě si přece může dělat, co chce. Koláč byl vynikající. Takové zadostiučinění z dobře odvedené práce Kristýna nepocítila od doby, kdy ji Velká Sova poprvé pochválila za vzorně splněný úkol. A pak přicházela další a další zadostiučinění. Pomoc mladinké vietnamské prodavačce, na kterou si začal otvírat hubu namazaný odrbanec v montérkách. Kristýna se tam nachomýtl mimo službu — upocený fotr začal na vystrašenou Vietnamku řvát „Kurva, jak to, že nemáš krušovice? Litovel si můžeš strčit do prdele, ty čínská krávo“. Kristýna ho okřikla, že není nejmenší důvod prodavačce tykat a rozkřikovat se tady. On ji dost neinvenčně poslal do prdele za Vietnamkou a začal vyhazovat zboží z regálu. Kristýna mobilem zavolala kolegy a pak se s velkým gustem rozhodla chlapa vyhodit z obchodu. Vždy ji těšilo sledovat radostnou jiskru v očích Velké Sovy, když se jí podařilo srovnat nějakého podobného týpka. Její odhad byl správný — chlap vládl spíš hubou než svaly a přesně čtyřicet pět vteřin poté, co ve večerce názorně předvedl svou etnickou nadřazenost tím, že z regálu vyhodil půl tuctu bebe sušenek

a mužně je rozdupal po linoleu, už ležel na chodníku před obchůdkem s rukou zkroucenou za zády. Vietnamka stála na prahu večerky, nechápavě přihlížela, a až když konečně dorazili kolegové ve službě a výtržníka laxně naložili do služebního auta, zmohla se na opakované „dé-kuju“, vyslovené tak tvrdě, jako by se pokoušela vytvořit sloveso od slova „deka“.

Nečekané nalezení smysluplnosti práce ve všední, banální pomoci slabším Kristýně vyvážilo všechnu únavnou mechaničnost rutinních úkonů a každodenního trmácení z Olomouce. A hlavně se tím dozvěděla něco nového o sobě, uvědomila si — nebo se spíš domnívala —, že to, co ji žene vpřed, není ctižádost či kariérismus, ale že motorem snahy být prospěšná a užitečná je její zápal a idealismus. Kristýna byla ráda, že svůj trest přijala. Touha a přání vrátit se do týmu k Velké Sově ji ovšem stále neopouštěly.

Návrat ke starému týmu se ukázal obtížnější, než si představovala. Navíc si situaci sama zkomplikovala. Celou dobu jejího kárného řízení a následného vyhazovu stáli Velká Sova a všichni kolegové — Pavel Edelweiss, David Kodet, Adam Kubík a Milan Purkyně — při ní, scházeli se spolu, radili jí a podporovali ji i po přeložení do Šternberka. Nakonec zjistila, že nejraději se vídá s Kodetem. Jejich vztah nevzešel z žádné náhle vytrysknuvší, spalující vášně, ale rodil se pomalu, nejistě, váhavě, jako by oba dva překvapilo, jakým směrem se jejich city vyvíjejí. První sex byl navíc naprosto nepovedený, „tragický“, jak si to Kristýna sama pojmenovala, motali se v posteli jako dva pubertáci, David skončil málem dřív, než začal, ale Kristýnu ani na moment nenapadlo to po takovéto grotesce zabalit, dali si v posteli druhou šanci — no dobře, taky třetí, čtvrtou a pátou, a pak už to šlo. Po zkušenosti s Lukášem Termerem zažívala Kristýna naprosto nový pocit — mít partnera, kterému mohla kdykoliv zavolat, vedle kterého se mohla ráno probouzet i večer usínat, který rozuměl tomu, co dělala, a se

kterým o tom mohla mluvit. Jenže to mělo i stinnou stránku: oba nepochybovali o tom, že Velká Sova by pro vztah v týmu měla pramálo pochopení, takže pokud se k nim Kristýna chtěla vrátit, nezbývalo než se uchýlit k utajení. Už zase.

Tak uplynul rok. Pak přibyla půlka dalšího. Kristýna sice stále ještě nedokázala nevzpomínat na Lukáše Termera s hořkostí, ale toho negativního výsledku testu o čtvrt na pět ráno týden před Vánocemi už nelitovala. Navzdory tomu, jak zle vše začalo, si teď — když každé ráno snídala s milovaným mužem a měla práci, která jí dávala smysl — uvědomovala, že uplynulé měsíce patřily k těm nejharmoničtějším v jejím životě. Byl červen, teplý, jen občas svlažovaný mírným, vlahým deštěm. Spěšně dopili kávu — podle dopravního zpravodajství na webu ucpala šternberskou výpadovku nehoda nákladáku s nějakým úspěchancem, který v protisměru neopatrně předjížděl traktor, a tak se to ráno rozhodla opět jet vlakem, což pro Davida znamenalo přivstat si a odvézt ji na nádraží. Ale také to znamenalo kvapné loučení na vždy plném nádražním parkovišti, kdy se Kristýna z místa spolujezdce natáhla k Davidovi, dala mu pusu a vyskočila z auta, aby nebrzdili dopravu. Nikdy mu to neřekla (aby se jí snad nesmál), ale měla tohle ranní loučení ráda, protože jí přišlo romantické. Kristýna zabouchla dveře od auta, David se rozjel a ona se za ním podívala. Vždy jen maximálně na dvě tři vteřiny, ale ten pohled — aspoň tak jí to připadalo — obsahoval všechnu lásku, kterou k němu cítila. Připadala si nesmírně šťastná. A budoucnost byla něčím, na co se těšila a co ji naplňovalo velkou nadějí.

3

SRPEN 1988

Leoše Šmídmajera a Zbyňka Bruknera pojilo dlouholeté přátelství, pevné pouto navázané už ve školních letech, v dobách, kdy Šternberk měl podobu otřískaného šedého maloměsta, tak nudného, že to překvapovalo i v měřítkách pozdní normalizace. V tomhle městečku se všichni znali, provázání příbuzenskými vztahy, školním kamarádstvím, sítí vzájemných výpomocí a hlavně společně strávenými hodinami v nálevnách všeho druhu. Bruknerův otec se pinožil coby funkcionář v JZD, Šmídmajerovi rodiče montovali budíky v Chronotechně. Jejich životní rytmus určovalo střídání ranních a odpoledních směn, rekreace ROH v Jeseníkách a víkendy na chatě v Pasekách, tak zubožené, že přezdívka „chatrč“, kterou ji Leoš častoval, nebyla aktem pubertálního vzdoru vzpurného výrostka, ale střízlivým popisem skutečného stavu. Někdy na jaře osmdesát osm „chatrč“ shořela tak důkladně, že ze spáleniště zůstaly trčet jen kovové zárubně vstupních dveří; příčinu požáru nikdo nedokázal blíže určit, takže Leoš došel k závěru, že nemovitost z lítosti nad vlastní zbídačeností spáchala sebevraždu samovznícením.

Kdyby byli Šmídmajer s Bruknerem obdařeni darem sebe-reflexe, shodli by se na tom, že je formovaly nejen společná školní docházka a prostředí, ale i sdílená traumata a křivdy, o něž v takových místech a v takové době nikdy nebyla nouze. A taky společně prožitá nuda a nasranost. Ve městě i okrese,

kde každý zná každého, je bohužel obtížné se úspěšně vyrovnávat s rolí mladistvého grázlíka, rebelujícího proti všemu a všem. Prodavačka v samošce je teta jednoho, ta ve večerce sestřenicí matky druhého, a mockrát se stalo, že si kluci pro jabčák a kuřivo museli zajet na otočku motorákem do Olomouce, kde takzvaná „velkoprodejna“ Hanačka kousek od hlaváku disponovala nejen širším sortimentem, ale i benevolentním, tedy nebonzáckým personálem. Někdy zkraje prázdnin toho osmaosmdesátého roku oba šestnáctiletí výrostci čirou náhodou zjistili, že chlápek, který vede kiosk u šternberského autobusového nádraží, ruměný, hřmotný, věčně zamračený a mastnotou prosáklý týpek neurčitěho věku, dává přednost výdělku před dodržováním zásad socialistické zákonitosti a nikdy se neptá na občanku, když si kluci poroučejí dvě točený. Startky u něj sice stály o dvě kačky víc, ale zase odpadlo to opruzácké trmácení nacpaným motorákem do Olomouce. Kromě toho kluci jako největší atrakci kiosku objevili zauzené trampské cigáro na papírovém tácku, velkoryse zalité hořčicí, s tlustým krajícem kmínového chleba, a to vše za pětku. Prodavač v kiosku, kterému všichni říkali starej Zeman, sehnal tři vysoké umakartové stoly, nejspíš vyřazené z nádražní hospody, a Leoš se Zbyňou si to léto připadali — konečně! — jako skuteční borci: každý den se z bazénu, což bylo ve Šternberku jediné místo, kam se o prázdninách dalo chodit, odloudali až na autobusák, tam si na stojáka dali každý jedno točený v papírovém kelímku a k tomu si napůl koupili porci trampského cigára, jehož cenu i chuťovou kvalitu podnikavý Zeman zvyšoval tím, že standardní uzenářský výrobek doma lehce přezouval. Ve své udivně přimáčklé k boční stěně chajdy v zahrádkářské kolonii zatápěl kradenými železničními pražci nasáklými dehtem a naftou, díky čemuž se jeho výrobky staly chuťově naprosto nezaměnitelnými, a tudíž vyhlášenými. Zeman svůj karcinogenní sortiment záhy rozšířil — byť jen podpultově — o uzený

bůček, kýtu a krkovičku. Kluci každý den jen tak svěťácky postávali u stolků za stánkem a se startkou v koutku zamaštěných úst pozorovali cvrkot. Brzy jim došlo, že stálých kunčaftů má Zeman plno. U stánku se střídali opilci, i v největším horku navlečení do montérek, aby vzbudili zdání, že se zrovna vracejí ze šichty, a ve velkém slopali laciný rum, udýchaní a zpocení tesiláci s nadtými aktovkami, kteří odněkud přijeli rachiticou karosou a narychlo do sebe cestou hodili jedno pivínko, než je doma stará postaví do pozoru, ale i mládež všeho druhu, kluci jako oni, dopřávající si zakázaných atributů dospělosti, a pak taky — kupodivu — hospodyňky všech věkových kategorií, kterým v síťovkách přistávaly do novin zabalené šrůtky specificky vonícího uzeného. Kluci záhy pochopili, že starej Zeman v umaštěné červené zástěře úspěšně konkuruje všem místním řeznictvím a uzenářstvím. Mezi pravidelnou klientelu patřili i esenbáci, kteří se v rámci směny stavovali na tramské cigáro s hořčicí a se Zemanem vždy přátelsky pokekali. Kluci si nejprve mysleli, že budou mít průser, že esenbáci, když je uvidí s kelímkem piva a cigaretkou, hned spustí to své familiárně velkopanské „Mládeži, a co takhle občanský průkaz, co?“ — ale tihle ne, pro tyhle jako by byli neviditelní. A pak si toho Leoš všiml. Esenbák dostal od starýho Zemana balíček zabalený do starých novin, přátelsky kývl, nasedl do auta a — odjel.

„T’vole, viděls to?“ zíral nechápavě Leoš za odjíždějícím bílo-žlutým žigulíkem.

„Co?“ Zbyňa ukousl z teplého tramského cigára a šťáva z něj vystříkla na umakartovou desku stolu.

„Ten esenbák mu nezaplatil?“

„No a?“

„Dal mu to zadara.“

Zbyňovi to bylo jedno. Dojedl zbytek cigára a chlebem vytřel hořčici a omastek z papírového táčku.

„I na jídlo sem chodí zadara,“ přemítal mladý Šmídmajer.
„Třeba to maj předplacený,“ poznamenal Zbyňa bez zjevného zájmu, s ústy plnými chleba s hořčicí.

„Seš kretén, t'vole?“ zakroutil Leoš hlavou nad takovou tupestí.

Specifikum vzájemné koexistence starýho Zemana s příslušníky VB následně upřesnila scéna, jíž se kluci stali svědky o pár dní později. Loudali se přes město z bazénu k autobusáku a už z dálky viděli, jak starej Zeman v červené zástěře cosi před kioskem kutí s kýblem a smetákem. Vtom přijel žlutobílý žigul, vystoupili z něj dva Zemanovi strážníci v zelených uniformách, Zeman je ale nešel obsloužit, jen rukou ukázal kamsi za kiosk, kde měl rozestavené své stoly. Esenbáci zmizeli klukům z dohledu, záhy se znovu vynořili a vlekli mezi sebou jednoho z rumových kunčaftů — jenže ho nestrkali k autu, jak se dalo očekávat, ale dál od autobusáku, kde ho u křoví nejprve zfackovali a pak řádným kopancem do zadku poslali do hustého plevelného podrostu mezi odpadky. Načež se vrátili ke stánku a teatrálně si přitom otírali dlaně o sebe, jako by si je oklepávali po náročné fyzické práci.

„Už se tady neukáže,“ oznámil esenbák radostně starýmu Zemanovi se smetákem v ruce.

„Díky, chlapi,“ kývl na ně majitel kiosku a dál dřel mokrým smetákem chodník pod prodejním okýnkem.

„Dobytěk zkurvenej,“ připojil se druhý esenbák.

„Máte to u mě,“ ujistil je Zeman.

„Tak zítra,“ mávl první esenbák. Pak nasedli do služebního auta a odjeli.

„Co se stalo, šéfe?“ zeptal se Leoš, když se došourali ke stánku. Vždycky byl ten hovornější a komunikaci se Zemanem zajišťoval on.

„Prase Kučera mi to tady celý poblil,“ zabručel Zeman, popadl kýbl a vychrstl jeho obsah na záplatovanou hrbolatou

asfaltku. Pak se otočil, utřel si ruce do zástěry a přátelsky zvolal: „Nazdar kluci!“

„Jako obvykle, šéfe!“ zahlaholil Leoš a záhy jim na tácek přistál kus teplého trampského cigára provoněného dýmem ze spálených železničních pražců. Zbyňa Brukner byl jako kluk z vesnice vždycky trochu pomalejší, takže mu to, čeho se stali svědky, došlo, až když jim Zeman natočil dva kelímky piva.

„T'vole, ty fízly na Kučeru zavolal on,“ zašeptal Leošovi do ucha a kývl při tom na kiosk.

Šmídajmer se rozřehtal. „Cos myslel, t'vole? Veřejná bezpečnost, ne, t'vole?“

Kluci si starýho Zemana oblíbili. Poprvé si připadali dospělí, protože dospělý s nimi jednal jako se sobě rovnými. A nic na tom neměnilo, že jeho motivací byl primárně kšeft. Kluci se pro starýho Zemana stali bezproblémovými stálými zákazníky, zvykli si skoro každý den se u něj zastavit na jedno dvě, něco pojmít a pak si v klidu zakouřit. A sem tam i prohodit pár chlapských vět. „Jak to jde, šéfe?“ ptával se Leoš. Starej Zeman si ještě víc ušpinil ruce při pokusu utřít si je do promaštěné zástěry a pokaždé zamručel cosi týkajícího se vyměšování („Nechybí moc, abych se kompletně posral“ — nebo — „Je to na prd, kluci, ještě jsem se dneska nevysral“), což Leoše a Zbyňu pokaždé spolehlivě pobavilo. Zeman jen lehce zkrivil koutky popraskaných rtů. „Jako obvykle?“ houkl. — „Jasňačka, šéfe,“ souhlasil Leoš. Byly to krásné dny.

Vše se pokazilo na konci srpna, když se Leoš osmělil vybočit z obvyklých požadavků. Tehdy se ochladilo, na koupák se už jít nedalo, tak se kluci v šustkách poflakovali po městě a nudili se tak, že se jednou dokonce zašli podívat do muzea hodin na hradě. Nakonec ale stejně skončili u Zemanova stánku u autobusového nádraží. „Hele, šéfe, můj fotr má příští týden narozky. Nevím, co mu mám dát. Tak mě napadlo — von má rád různý domácí uzenny věci... Nebylo by — tak kilo — toho

vašeho uzenýho?“ Starej Zeman si jako obvykle utřel dlaně do zástěry, pak položil ruce na pult a přes okýnko kiosku na něj zkoumavě hleděl, jako by Leoš porušil nějaké tabu. Mladému Šmídmajerovi najednou docvaklo, že tenhle chlap všechno to maso prodává načerno a že oni vědí něco, co by nejspíš ani vědět neměli. Starej Zeman si zčernalými prsty podrbl strništěm porostlý podbradek. „No a nakdy bys to chtěl?“ zahučel nakonec. Leoš si oddechl. Domluvili se na příští sobotu, na množství i ceně (sto padesát káčees za šrůtku uzeného sice pro Leoše znamenalo pořádný zářez do peněženky, ale starej Zeman se dušoval, že dostane masíčko prvotřídní kvality, po kterém se pan otec bude ještě dva dny olizovat až za ušima — a Leošovi sklouzl pohled na zčernalé mastné prsty, kterými přitom šermoval v prostoru okýnka svého kiosku). V sobotu po obědě se kluci přiloudali ke stánku, dali po jednom a Leoš posléze směnil tři padesátikoruny za kulatou šišku zabalenou ve středečním *Rudém právu*. Večer otci popřál a předal mu svůj dar. Šmídmajer starší nadšeně degustoval, následně otevřel láhev sterilovaných okurek a lahváče a během večera se u televize se špalíčkem Zemanova uzeného srdnatě vypořádal. Matka Šmídmajerová si synův dar nedůvěřivě měřila a pak se zeptala, kde k němu přišel. Leoš, povzbuzen otcovou dobrou náladou (nic ji nemohlo tak povzbudit jako naplněný teřich), zapomněl na jakoukoliv ostražitost a bezelstně vše vyklopil. Zatímco otec spokojeně pokyvoval hlavou a hodlal si u starýho Zemana objednat další várku, a to jak pro vlastní potřebu, tak pro oslavu s chlapama příští týden, matka Šmídmajerová explodovala. Těžko říct, zdali ji motivovala žárlivost (nad jejím balíčkem trenýrek a dvou nátělníků se otec tak nerozplýval), shánčlivá spořivost hospodyňky vycepované reálným socialismem, nebo jen hysterické kverulantství, typicky ženská potřeba být za všech okolností v opozici a s něčím (se vším) vždy nesouhlasit. Začala vykřikovat o šmelinářích, vekslácích a zlodějích a syna

označila za idiota, co se nechá okrádat a kupuje předražený ausus. A protože její otec, Leošův olomoucký děda, byl vyhlášený straník, měla v krvi zakódované jediné možné řešení takového šlendriánu — hned v pondělí dopoledne odkvačila Zemanovo podnikání nahlásit na národní výbor. Odtamtud následně vyslali dvě soudružky kontrolorky, ale protože i na městském národním výboře měl starej Zeman odběratele, vše se zvládlo domluvit, soudružky kontrolorky sepsaly protokol o bezzávadovosti provozovny a domů si odnesly každá po kilečku pěkně prouzené kýty a bučku.

Odpoledne se Leoš a Zbyňa dostavili jako obvykle na pivko a tramské cigáro, nasáklé romantickou vůní dálek ze železničních pražců. Starej Zeman se vyklonil z okýnka: „S váma, vy dva bonzáci, jsem skončil. Jestli vás tady ještě někdy uvidím, nakupu vám prdel, s tím počítejte!“ Kluci neměli o ničem ani ponětí a jen tupě civěli na rozčileného prodávče. Nejspíš by na něj dokázali nechápavě zírat až do večera, kdyby situaci nevyřešil příjezd hlídky veřejné bezpečnosti, která se nejprve pokusila kluky perlustrovat, ale protože „provedení ztotožnění“ zabránila skutečnost, že ani jeden z mládenců neměl občanku, naložili je do auta a odvezli na služebnu. Nasupený esenbák, v němž Leoš se Zbyňou spolehlivě poznali neplatícího odběratele Zemanova zboží, jim v nejlepší tradici pozdně normalizačních sborů národní bezpečnosti nejprve každému stříhl po třech fackách, řval na ně nadávky, až je poprskal, pak je nechal hodinu stát v kanceláři čelem ke zdi, dokud se neujistil, že jim z obličejů zmizely otisky jeho dlaní, následně s nimi sepsal protokol („A teď už se to s váma, všiváci, potáhne!“), načež je znovu nechal hodinu stát v rohu a potom zavolal jejich rodičům (už notně vyděšeným, protože se dávno setmělo a děcka pořád nebyly doma), aby si mladistvé delikventy zadržené bezpečností za výtržnosti a vandalismus (obojí blíže nespecifikované) přišli vyzvednout a potvrdit jejich totožnost.

Rázní otcové doma na esenbákovy facky plynule navázali. Když se Leoš a Zbyňa nazítří sešli na náměstí na schodech pod kostelem, připadali si doslova i obrazně jak spráskání psi. Díky školní docházce už dávno pochopili, že na světě není žádná spravedlnost, ale včerejšek pro ně představoval vpravdě iniciační zážitek: lekce bezpráví a bezmoci, která ovlivnila vše ostatní. „Chápeš to?“ kroutil hlavou mladý Šmídmajer. „Kde to žijem? Ve státě, kde ti už i fízl nadává do bonzáků a práskačů. Fízl! Mně do práskačů!“ Tehdy se rozhodli — jestli mají žít v takovémhle světě, tak si musejí zvolit stranu. Už nikdy to nesmějí být oni, kdo okusí nespravedlnost a bezmoc z bezpráví. Když už si mají vybrat, tak ať jsou radši těmi, kdo nespravedlnost páchají, než aby byli její obětí. Spolupráce uzenářského kšeftáře Zemana s fízly jimi nejprve otřásla, ale šok následně vystřídala až jakási fascinace. „T’vole, představ si to,“ žasl mladý Zbyňek Brukner, „fízláci jdou na ruku šmelináři s uzeným. Stačí zavolat a oni už zajistí, aby tě nikdo neprudil.“ Šestnáctiletý Leoš Šmídmajer si to představit dovedl — všechny výhody plynoucí z takové spolupráce: „T’vole, seš nedotknutelněj, protože seš fízl. Bereš prachy, vle, jako normální plat, a kdykoliv se kamkoliv můžeš přijít takhle nažrat zadarmo, protože se stačí domluvit, že jo, a ještě můžeš kdykoliv komukoliv rozbít hubu.“ — „A nakopat prdel,“ dodal Zbyňa ve vzpomínce na věčného opilce Kučeru válejícího se mezi odpadky ve křoví. Tehdy se rozhodli — a beze slova si rozdělili úlohy. Zbyňa bude mít *stánek* a Leoš zajistí, aby nikdo neprudil. A pokaždé za to dostane pomyslné zauzené tramské cigáro. Zadara. Už jednou provždy a jediné zadara.

4

ZAČÁTEK ČERVNA 2013

Zbyněk Brukner, spiritus agens všech spolků, klubů a akcí, si svou roli užíval. Byl organizátor, ale sám se považoval za něco mnohem víc, za bankéře, správce, důvěrníka, rádce, za *il consigliereho*, jak to viděl ve filmech, kde hrál Al Pacino mafiána. Miloval situace, kdy na něm všichni ostatní byli závislí, nelitoval námahy a prostředků vynaložených na pomoc svým přátelům, aby se potom jeho přátelé stali jeho dlužníky a cítili se mu zavázáni — ne, nemuseli mu přímo *dlužit*, to zas neměl rád, stačilo, když mu byli vděční. Ve svých jednačtyřiceti se cítil dokonale úspěšný v byznysu, dotáhl to dál než kdokoli z jeho rodiny, ani táta, ani děda nedokázali to co on, a to na rozdíl od táty ani nemusel být v žádné straně, v tomto směru mu bohatě stačila stranická příslušnost členů *jeho* klubů. Samozřejmě, manželství se mu dvakrát nevydařilo, ta blondátá mrcha ho pěkně vypekla, děcka neměli, ale on tím nijak netrpěl, protože tu jedinou věc, kterou na manželství považoval za podstatnou, si dokázal kompenzovat ve svém klubu. A nejspíš mnohem bohatěji, než by to měl doma.

Měl dva koníčky. Z obou dokázal vytvořit kolektivní zábavu a jeho dva kluby se mu staly náplní života. V *Klubu přátel whisky* se každý čtvrtek scházeli lidé, kteří něco znamenali a kteří současně sdíleli přesvědčení, že jejich pravidelné setkávání je známkou významného společenského postavení. Začal čistě regionálně, pro potěchu svoji a nejbližších přátel, ale

jako nějaký středověký leník postupně a rozvážně rozšiřoval sféru vlivu do okolí a hlavně do prostoru mezi Šternberkem a Olomoucí, prostoru, který stigmatu nudné placky zbavovalo několik sportovních klubů, golfové hřiště a malé letiště a který se stal ideálním náborovým místem nových členů toužících vyzkoušet si i jinou zábavu než jen pobíhání po greenu, a to naprosto diskrétně a přitom naplno. *Klub sportovní kynologie* byl elitnější záležitostí. Nábor nováčků přece jen probíhal opatrněji a ostražitěji a po pěti letech fungování měl přes dvacet členů, přičemž pravidelně se scházelo jen jedenáctičlenné zdravé jádro.

Členská základna obou klubů za léta činnosti lehce splynula. Zbyněk Brukner je taky oba vybudoval na pyramidovém systému; nikoliv výhradně finančním, ale především na pyramidě vlivu, moci, výpomoci, protislužeb a laskavostí. On sám obsadil vrchol obou pyramid a stejně jako řadě dalších lidí na nejvyšších pozicích mu nepřicházelo na mysl, že by si z něj ostatní mohli dělat legraci a pohrdat jím. Zkrátka se totiž domníval, že by mu druzí měli být vděční za to, jak jejich životy pozdvihl svou dobrou vůlí, pílí a blahosklonností. Zvykl si, že když někoho požádal o laskavost, vyhověli mu; nikoho k ničemu nenutil, ale ostatní věděli, že kdyby odmítli, obrátilo by se to proti nim — pomalu, plíživě, ale s osudovou neodvratností by se u něj ocitli v nemilosti. Pyramidu mohl kdokoli opustit, ale nikdo tak za posledních pár let neučinil, protože všichni věděli, že jen tak si zachovají kontrolu nad tokem vzájemných laskavostí. Brukner to věděl a právě zde se dopustil hrubé chyby v odhadu lidské povahy. Nenapadlo jej totiž, že mohou být tací, kdo by se chtěli téhle závislosti zbavit nebo kteří by mu chtěli uškodit čistě jen proto, že jim vadí jeho postavení.

Jeho svět, jeho království exkluzivního členství se začalo rozpadat nenápadně. Osnovatelé oné malé a zákeřné kombinace klubové vzpoury a pomsty sami netušili, co svým komplotičkem

proti Zbyňku Bruknerovi rozpoutají. Chtěli jen ochránit své psy a mít vliv na dohadování pravidel...

Veterinární lékař Karel Halas měl všechny důvody ke vzteku. Nešlo o nějaké chvilkové rozčilení, cholerický výbuch, ale o dlouhodobé rozhořčení, jež se v klidové fázi živilo samo sebou a které hrozilo přejít ve vulkanickou explozi vzteku pokaždé, když se podíval na Zbyňka Bruknera. Nikdy ho neměl příliš rád, ale poslední tři týdny cítil, že bude muset začít užívat antihistaminika, jen co tu figurku uvidí: nemohl vystát jeho vždy zpocený, řídké vlasy, které si ten kašpárek nechával narůst delší, protože si myslel, že tím zakryje jejich úbytek, a které si pečlivě aranžoval do absurdní patky, několikrát denně přechávané a upravované, jeho zvláštní, pokřivený úsměv, jakého je schopná jen osoba trpící zduřelým sebevědomím, které však nevyživuje ani tak vědomí skutečné převahy, jako spíš latentní strach z vlastní nedostatečnosti a snaha vyrovnat se těm opravdu sebevědomým a mocným. A taky mu lezl na nervy jeho zvláštně nevkusný způsob oblékání založený na oblíbených sportovních tenisek a bundiček či košil z tmavé džínoviny, neadekvátních minuvší čtyřicítce. Nesnášel Bruknerovo buranské, velkopanské chování postavené na přesvědčení, že všichni, které zaměstnává — a tím pádem jim „dává své peníze“ — nebo kterým aspoň poskytuje příležitost peníze vydělat, by mu měli být vděční — ať už za tu příležitost, nebo za možnost, že je zahrnul mezi vyvolené, jimž je dáno (jimž je umožněno!) vyhřívat se na výsluní jeho přízně. Nesnášel tu jeho blahosklonnost, hru na exkluzivní kluby, jejichž členové jsou k sobě poutáni společnými zájmy a kodexem cti a vzájemné loajality, jakou by jim podle Bruknerova přesvědčení záviděli i tři mušketýři.

Karel Halas se považoval za pragmatického člověka. V byznysu jde o prachy. To Brukner nechápal — on z toho chtěl mít pocit, že jej ostatní milují a že ho potřebují a že jsou mu vděč-